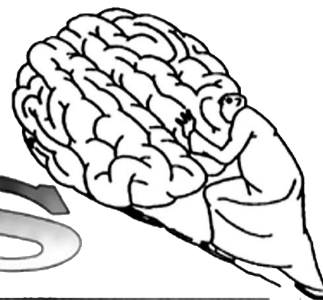

SISYFOS

Cílem Českého klubu skeptiků SISYFOS je šíření vědeckých poznatků a nezkrácených informací. Zkoumáme sporné jevy a vystupujeme proti pseudovědeckým názorům. Pomáháme chránit spotřebitele před nabídkou podvodných služeb, pomůcek a přístrojů. Podporujeme kritické myšlení a zdravou pochybovačnost. Naším členem se může stát každý, kdo dává přednost rozumu před vírou v zázraky.

BIOREZONANČNÍ TERAPIE

Jiří Heřt

Snad už neexistuje nic, k čemu by se nemohla dát dnes tak oblíbená předpona bio-. Takže když existuje rezonance, jasně definovaný fyzikální pojem, tak přece musí existovat biorezonance mezi živými tvory nebo mezi nimi a objekty neživými. Má umožňovat přenos informace, vzájemnou komunikaci a ovlivňování.

Fyzika sice nic takového jako je biorezonance nezjistila, ale proč takového nápadu nevyužít? Už před deseti lety jsme psali o německém Institutu rezonanční terapie Cappenberg, který v r.1992 odkudsi od Rýna vysílal do českých zemí holograficky paprsky, které bioenergeticky léčily naše horské lesy, dokonce ve spolupráci s jedním ústavem AV ČR. Také berounský podnikatel pan Jiří Lang léčil biorezonancí na blízko i distančně, vysílal pomocí radionického přístroje kódované hologramy nabité duchovní energií, léčil lidi i zvířátka a nabíjel jí a stále nabíjí i bankovky a obálky časopisů. I v Rusku se objevily biorezonanční metody. Podle Vogralika se k vyvolání rezonance používá vysokofrekvenční EMG záření z oblasti radiových i mikrovln, které se ovšem aplikuje na správné akupunkturální body, aby došlo k rezonanci v příslušném orgánu. Podle R. Sheldrakea existuje dokonce i kosmická biorezonance. Vše, co se odehrává v lidech a mezi nimi biorezonuje v kosmické paměti a z ní jsou zpětně stejným způsobem lidé ovlivňováni a řízeni.

Nejúspěšněji si ale s biorezonancí poradili v r. 1977 lékař, ale především významný scientolog F. Morrell spolu s elektroinženýrem E. Raschem. Vymysleli diagnostický a léčebný přístroj, nazvaný podle jejich příjmení MORA. Úspěch byl okamžitý.

Z OBSAHU

Biorezonanční terapie (J. Heřt)	... 1
Britští skeptici bojují proti homeopatii (L. Hamplová)	... 3
Jsem spiklenec nebo idiot? (Č. Zlatník)	... 5
Báječný marketing pseudovědy (L. Hamplová)	... 7
Kanadští skeptici proti alternativní medicíně (L. Hamplová)	... 9
Recenze: Antropologický slovník (J. Heřt)	... 11
Chemtrails – stále opakovaná pitomost (P. Dvořák)	... 12
Co čeká svět v roce 2010? Esoterici mají jasno! (L. Hamplová)	... 13
2012: Konec světa! Už zase?(L. Kyša)	... 14

Jejich metoda byla označena jako MORA-metoda, dnes postmoderně „biofyzikální informační terapie“ nebo také BICOM-terapie. Výroby se ujala jejich firma REGUMED, následovaná řadou jiných. Přístroje se liší v maličkostech a nesou různá jména: BICOM, Multicom, Vegatest, Akkupath, Computron, Audiocolor, Dermatron, Diagno-Metre, Interro a mnoho dalších.

Léčení vychází z poznání příčin chorob. Podle autorů biorezonanční metody jsou příčinou všech chorob falešné, patologické informace. Jimi jsou disharmonické elektromagnetické vibrace. Stačí je potlačit. A jak se to provede? Geniálně! Jednou sondou přístroje se z povrchu těla pacienta sejme celé vlnové spektrum vibrací harmonických (pozitivních) i disharmonických (patologických). V přístroji se ty disharmonické separují, invertují, zesílí a vyšlou druhou sondou zpět do těla, aby se tam s původními disharmonickými vibracemi navzájem vyrušily. Falešná paměťová stopa zmizí. Harmonické, pozitivní vi-

brace se v přístroji zesílí a vrátí do těla k posílení léčivého účinku. Jak jednoduché.

Biorezonanční metoda se nejprve rychle rozšířila v Německu, kde dnes používá např. přístroj BICOM údajně 3.500 lékařů, a postupně do celého světa. U nás firmu REGUMED zastupuje firma BIOMED CZ, s.r.o. Používáním BICOMU proslul především MUDr. Miroslav Pekárek ve svém Naturcentru Salvea, kde léčil především onkologické pacienty. Nadšeně se o přístroji hovoří v knize „Tajemství zdraví a naděje“ (M. Pekárek a V. Vokolek). Podrobněji jsem o dr. Pekárkovi, jeho knize a o jeho působení v Naturcentru Salvea psal ve Zpravodaji 3/4, 2007. Uváděl jsem v něm i Pekárkovy rozsáhlé esoterické fantazie o biorezonanční terapii, ale dlužím čtenářům přesnější popis BICOMu a možností biorezonanční léčby.

I když hlavní propagátor biorezonanční metody a přístroje BICOM2000 dr. Pekárek před dvěma léty zemřel, firma BIOMED v propagaci svého výrobku pokračuje a získala silný argument v jeho prospěch. Na Katedře experimentální fyziky Přírodovědecké fakulty PU v Olomouci byla totiž v r.2004 obhájena diplomová práce studentky I. N. nazvaná „Přístroj bicom pro aplikaci biorezonanční terapie BICOM2000“. V úvodu své práce autorka uvádí, že „Cílem mé práce bylo ověřit vědecký podklad této metody právě proto, že sama mám s touto metodou velmi dobré zkušenosti a jsem přesvědčena, že přístroj musí své postavení mezi metodami podobného druhu obhájit.“ To je jistě vynikající přístup k objektivnímu posouzení principu metody. A cíl se podařilo splnit, práci obhájila.

Firma BIOMED práci „objevila“ a vystavila ji na své webové stránce (<http://www.biorezonancniterapie.cz/?menu=uvod>), nepochybně se souhlasem Olomoucké univerzity, a jistě věří, že získá další zájemce o zakoupení BICOMu. Cenu neudává, ale podobné přístroje v Německu stály před zavedením eura 25.000 DM.

Stačí zmáčknout tlačítko?

Podívejme se nyní na biorezonanci a BICOM trochu blíže: BICOM má podle autorů široké možnosti využití. Diagnostikovat lze přístrojem všechny choroby, způsobené toxiny, jedy, bakteriemi, viry nebo rušivými poli, a lze je pak léčit potlačením falešných rezonančních fenoménů. Metoda má charakter panacey, doporučuje se pro léčbu interních chorob, dětských chorob, ortopedických chorob, alergií, revmatických potíží, migrény, pro odstranění bradavic i léčbu závislosti na kouření. MORA-terapie je určena i k léčbě onemocnění, která vznikají vlivem zemního záření a kosmických vlivů. Vibrace lze získat nejen přímo sondou z povrchu těla, ale i ze sekretů, krve, potu i z operačního materiálu. Vkládají se do elektrod ve formě pohár-

ku a k úplné diagnóze plně postačí. Vložením potravin, pylu nebo prachu do pohárku lze zjistit i alergii na různé látky, ale je také možné určit nejvhodnější lék po jeho vložení do pohárku. Dr. Pekárek používal BICOM i pro ověřování schopnosti léčitelů.

Jak přístroj pracuje, objasní nám dva citáty z reklamní stránky firmy: „*BICOM 2000 je vybaven speciální elektronikou, která transformuje modulované frekvenční vzorky z přístroje s pomocí modulační podložky (plochá cívka) do „biorezonančního magnetického frekvenčního vzorku“ Modulační podložka se přikládá na tělo pacienta přes šaty...“*. „*Frekvenční vzorky, které se předají pacientovu tělu, mohou být kromě toho uloženy na nosných substancích. K tomu dá terapeut olej Bicom (pro vtírání) nebo minerály Bicom (k užívání jako kapky) do výchozího pohárku a vloží čip do čipového paměťového zařízení“*.

A na jakých úrovních metoda pracuje, to vyjmeme z diplomové práce: „*Jako metoda autoizopatie nemá vedlejší škodlivé účinky a pracuje v několika fyzických úrovních současně – energetické, humorální, hormonální, buněčné, imunologické, nervově organické a funkční. Kromě toho může napravit účinek jiných tradičních terapií“*.

Přístroj BICOM má ale i jiné funkce. Lze jej použít jako přístroj pro elektroakupunkturu dle Volla a zjišťovat energetický stav orgánů vpichem do aktivního bodu. Přístroj také obsahuje program, kterým lze vyrobit homeopatické potence jakékoli substance. A nejen to, do BICOMU je vedle oddílu pro rezonanční terapii integrován i přístroj na měření a vysílání magnetických polí, který pracuje s „Dynamickým multipulsním souborem“. Přístroj také umožňuje magnetickou terapii, stimulující nebo potlačující. Prostě, vše v jednom. Ještě dodávám, že BICOM obsahuje celkem 340 různých terapeutických programů, stačí zmáčknout příslušné tlačítko.

BICOM je sice podle reklam úžasný, ale realita je trochu jiná. Především v těle žádné elektromagnetické vibrace, kromě těch které vznikají při činnosti mozku, srdce a svalstva, nejsou. Morell a ostatní zastánci této metody se odvolávají na prastarou představu A. Gurwische o existenci „mitogenetického záření“ buněk rostlin a živočichů z 20. let 20. století. Pro částice tohoto záření použil později fyzik Fritz-Albert Popp termín biofotony. Jako jejich vysílače a přijímače slouží podle dnešních výkladů DNA. Odtud už byla krátká cesta k představě, že biofotony, resp. elektromagnetické záření a jeho vibrace – frekvence hrají komunikační a integrační roli v organismu. Jasně to řekl německý fyzik W. Ludwig: „Lidské tělo je řízeno elektromagnetickými vibracemi, které jsou funkčně nadřazeny biochemickým procesům. Rozhodující jsou fotony, elektromagnetická kvanta.“ Opíral se při tom

o svéráznou „jednotnou kvantovou teorii pole“ fyzika B. Heima. Při nevhodné interferenci těchto vibrací pak podle zastánců biorezonančních metod vznikají v těle poruchy.

Žádné biofotony, resp. elektromagnetické vibrace buněčného původu však fyzika neobjevila kromě těch, které jsme uvedli výše. Pochybné je i dělení kmitů na zdravé a patologické. V těle totiž žádné sinusoidní, harmonické kmity nevznikají. Nejsou-li, pak nemohou hrát v těle žádnou úlohu, natož potom dominantní při řízení organismu. Nelze si také představit, jak by bylo možné separovat téměř nekonečné spektrum různých frekvencí, které mají vyzařovat nejen ze všech orgánů a jejich buněk, ale i ze všech cizích elementů, toxinů a patogenů. Ale i kdyby to bylo možné, jak přiřadit zjištěné frekvence k jejich zdrojům? Podrobnou analýzu, která principy biorezonanční terapie vyvrací, provedl R. Ziegler v knize Bioresonanz (1998).

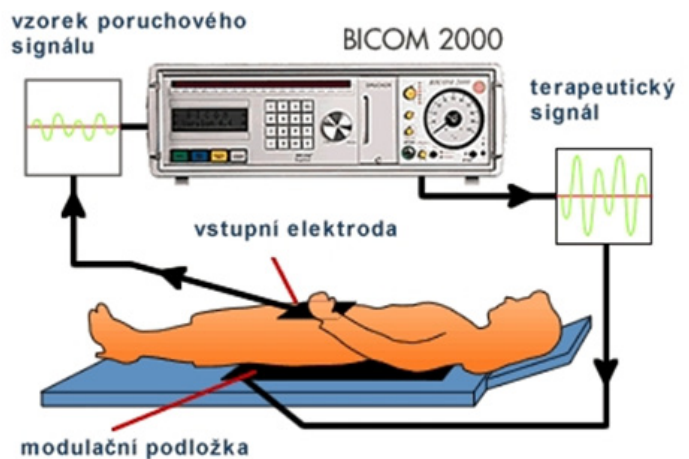
Neúčinnost ověřena

Proti biorezonanci mluví jasně teorie a stejně tak i praxe. O neúčinnosti metody svědčí nejméně deset už provedených klinických studií. Podle nich mají biorezonanční přístroje jen placebový efekt, žádný jiný. V USA nejsou biorezonanční přístroje schváleny tamějším ústavem pro kontrolu léčiv (FDA) a jejich dovoz není povolen. Německá společnost Die Deutsche Gesellschaft für Allergie und Immunitätsforschung prohlásila metodu za neúčinnou a doporučila pojišťovnám takovou léčbu nehradit. Podobně se vyjádřil německý Společný výbor lékařů a pojišťoven. Stejně znělo rozhodnutí britské Advertising Standards Authority. V Kanadě jsou lékaři, kteří biorezonanční přístroje používají, Lékařskou komorou trestáni. K metodě se vyjádřil i prof. E. Ernst, nejkompetentnější osoba k posuzování metod alternativní medicíny. Metodu odmítl, a odsoudil také masivní pseudovědeckou a esoterickou hantýrku, kterou chtějí propagátoři biorezonanční terapie zakrýt, že jde o neúčinný nonsens. Jak je vidět, jsou země a je jich dost, kde jsou kompetentní autority schopny biorezonanční metody odmítnout na rozdíl od nás, kde se i na univerzitní úrovni

zadávají a akceptují práce, které naivním hromaděním vědeckých a pseudovědeckých dat a úvah naznačují účinnost biorezonančních metod, konkrétně přístroje BICOM2000 a dávají tak argument šarlatánským firmám pro propagaci jejich výrobků.

Nemohu uzavřít jinak, než závěrečnými slovy diplomantky: „Cílem mé diplomové práce bylo zhodnotit za základě poznatků z přístrojové techniky princip nové terapeutické a diagnostické metody. **Diplomová práce by měla přispět k podpoře výše popisované metody Bicom**“. Nepochybuji, že právě o to šlo. Diplomová práce je však jen rozsáhlou nekoherentní kompilací vědeckých poznatků a pseudovědeckých nesmyslů a floskulí, převzatých zřejmě z firemních materiálů. V práci nenajdeme ani náznak pokusu o hodnocení principu metody, v textu není zmíněna ani jediná z desítek kritických prací, snadno zachytitelných na webu a chybí jakákoli informace o tom, že seriózní zahraniční instituce metodu jednoznačně odmítají. Studentce nic nevyčítám, ale je kuriózní, jakým způsobem byla na Katedře experimentální fyziky vedena.

Chtěl bych se divit, ale nemohu. Na téže fakultě se před léty habilitoval jeden pracovník obhajobou stejně šarlatánské „clusterové terapie“, v Centru inovativního vzdělávání Pedagogické fakulty přednášel astrolog a na Pedagogické fakultě byla úspěšně obhájena diplomová práce na téma Základy enneagramu. Palacký by se divil. Satis.

BRITŠTÍ SKEPTICI BOJUJÍ PROTI HOMEOPATII

Ludmila Hamplová

Stovky skeptiků se veřejně předávkovaly homeopatiky, aby ukázaly jejich neúčinnost. Akce si všimla britská i světová média. Aby ne, homeopatie v zemi zažívá neuvěřitelný boom a dokonce je hrazena ze zdravotního pojištění.

Přesně v 10.23 se 30. ledna více než čtyři sta skeptiků veřejně předávkovalo homeopatiky. Stalo se tak v po-

bočkách největšího řetězce lékáren Boots v Londýně, Manchesteru, Liverpoolu a dalších městech po celé zemi. Na sociálních sítích Facebook a Twirett se organizovaly skupiny podporující skeptiky. Své sympatie akci vyjádřili i skeptici v Austrálii a USA. Důvodem jejich protestu se stal zvyšující se prodej homeopatik v Británii. Britové za neúčinné přípravky utrácí mi-

liony liber v naději, že vyřeší jejich zdravotní problémy. Největší zisk z prodeje má právě řetězec Boots. Mezi ty, kdo se připojil k masovému předávkování homeopatiky, byla i redaktorka zpravodajského webu deníku Guardian Haadley Freeman. „Jako vegetariánka, která je známa coby návštěvnice módních přehlídek a hodin jógy, jsem byla ideální kandidátka pro užití homeopatika arnica. Jenže já věřím homeopatii stejně jako Sarah Palin věří klimatickým změnám. Bohužel v současném moderním světě věří pitomým nesmyslům takřka každý,“ napsala po akci novinářka. Podle ní je ale mezi módními přehlídkami, hodinami jógy a homeopatiky jeden zásadní rozdíl. První dvě jmenované aktivity si každý platí sám, homeopatika jsou hrazena z veřejného zdravotního pojištění. Haadley Freeman se spolu s ostatními skeptiky do masového předávkování pustila v Londýně. „Po desáté hodině jsme obrátili lahvičky s homeopatiky dnem vzhůru. Ve skutečnosti jsme to dělali asi pětkrát kvůli novinovým fotografům. Navíc jsme k tomu měli dobrý důvod. Dva homeopaté tvrdili, že homeopatika nemohou fungovat. Důvody jsou dva. První, že nejde o množství, které pozřete, ale jak dlouho trvá konzumace (to mě šokovalo, zřejmě stačí jen délka požívání důležitá k tomu, aby nemoc zmizela). Druhý je, že homeopatika nemohou fungovat, protože nebyla předepsána nám (to mě šokovalo ještě víc, zřejmě stačí aby vám někdo řekl, že jsou homeopatika pro vás),“ popisuje svoje zážitky novinářka. Ta také ten večer po hromadné homeopatické akci udělala experiment ve jménu vědy. Vzala si prášek na spaní, který jí nebyl předepsán, tedy by neměl fungovat. Přesto spokojeně usnula.

Skutečné riziko ve sladkých kuličkách

Martin Robbins, mluvčí britských skeptiků pro deník Telegraph uvedl: „Tyto léčivé prostředky nejsou přímo škodlivé, ale existuje zde reálné riziko zmatení zákazníků, že budou homeopatii vnímat jako něco rovnocenného skutečné medicíně. Pacienti podle něj mohou věřit, že sebe nebo své děti skutečně léčí, přitom může být promeškán čas k zahájení opravdové a účinné léčby. Stejně tak je nebezpečné konzultovat své zdravotní obtíže s homeopatem než s lékařem. Veřejné předávkování je dramatický způsob, jak dát veřejnosti najevo, že v těchto léčivých prostředcích ve skutečnosti nic není. Pokud sníme celou krabici homeopatických pilulek na spaní a ani jedna osoba neusne, tak jak může být prodej léků odůvodněný?“

Kampaň skeptiků vyvrcholila v 10.23. Tento nezvyklý čas si vědci vybrali kvůli tomu, že si její lidé lépe zapamatují a hlavně vyjadřuje Avogardovu konstantu, jejíž číselná hodnota udává počet částic v homogenním tělese s látkovým množstvím 1 mol. Chtějí tak

upozornit na to, že v homeopatických lécích ve skutečnosti žádné účinné látky nejsou. Britský matematik Matt Parker z School of Mathematical Sciences at Queen Mary, University of London, popsal ve svém komentáři pro internetový deník Timesonline.co.uk obsah účinných látek v homeopatikách takto: „Můžete si představit stadion ve Wembley zcela zaplněn lidmi. Všichni pijí celé pinty léků rychlostí dvě pinty za hodinu. Aby alespoň jeden nich vypil jednu molekulu účinné látky, potřebovali bychom milion stadiónů Wembley plně zaplněných lidmi, kteří by trvale pili léky od chvíle, kdy vznikla Země, tedy 4,5 miliardy let.“ Pro srovnání s běžnými dávkami léků používaných v medicíně uvádí matematik jednu tabletu Paralenu, která obsahuje 500 mg účinné látky paracetamolu. Aby homeopatika dosáhla této dávky, musel by jich pacient sníst deset milionů miliard.

„V celém známém vesmíru není dost hmoty, abychom dosáhli homeopatického ekvivalentu jedné tablety paralenu,“ dodává.

Homeopatika fungují, říká zákazník

Lékárenský řetězec Boots se proti skeptické kampani brání. Podle něj je sice nutný další výzkum homeopatie, ale už teď je prý nutné dát zákazníkům možnost volby. „Víme, že mnoho lidí věří v přínos celostní medicíny, a proto se v našem prodeji zaměřujeme na produkty, které naši zákazníci chtějí,“ stojí v prohlášení řetězce. Za svým si stojí Paul Bennett, ředitel profesionálních standardů v lékárnách společnosti Boots. „Naši lékárníci jsou vyškolení zdravotničtí profesionálové a jsou schopni poradit, jak bezpečně užívat léky celostní medicíny,“ uvedl pro server Telegraph.co.uk. Podle něj Boots nabízí svým zákazníkům bohatý výběr produktů pro zdraví přesně na míru jejich potřebám. Stačí tak zřejmě pouhá víra zákazníků, aby homeopatika byla prodávána. Důkaz o účinnosti není třeba.

Homeopatie má ve Velké Británii zcela specifické postavení. Nejen, že homeopatika jsou běžně předepisována lékaři, ale za homeopatii se staví i královská rodina. Už jen fakt, že se homeopatiky nechávají léčit členové královské rodiny je pro mnoho Britů důkazem o účinnosti homeopatie. Homeopatická léčba je také hrazena z prostředků veřejného zdravotního pojištění! Navíc v Británii existují speciální homeopatické nemocnice a kliniky.

Cristal Summer, předsedkyně British Homeopathic Association označila protest skeptiků formou předávkování za pouhý trik. Podle ní klinické studie prokázaly, že homeopatie má efekt. „Homeopatie účinkuje pouze na specifické symptomy, a tak nápad, že zkonzumujete jakékoliv množství homeopatik a tím prokážete jejich neúčinnost ukazuje na ignoranci pro-

testujících,“ řekla serveru Telegraph.co.uk. Podle ní narůstá počet důkazů o účinnosti homeopatie a většina klinických studií má spíše pozitivní než negativní výsledky. Efekt homeopatie však žádnou studií nikdy prokázán nebyl. Pokud se projeví pozitivní účinky tak stejně jaké má podání placebo. Homeopatika nezůstávají ničím jiným než pouhými cukrovými kuličkami. Přesto se za homeopatika utrácí neuvěřitelné částky. Podle britských skeptiků vydělávají producenti homeopatik okolo 40 milionů liber jen ve Velké Británii. V Německu a ve Francii (zemích, kde má homeopatie tradičně silnou podporu) to je více než 400 milionů eur.

Sofistikovaná magie

Homeopatie, ačkoliv chybí důkazy o její účinnosti, je stále veřejností považována za druh medicíny a rovnoprávnou alternativu k léčbě, stejně účinnou a někdy dokonce účinnější. Přesto má rostoucí počet příznivců a aktivních uživatelů. Ve skutečnosti homeopatie ale není vědou, ale spíš magií. „Homeopatie se má k medicíně asi stejně jako astrologie k astronomii. Je to čarodějnictví, naprosto bláznivé a zcela vyvrácené, přesto je stále hrazené,“ upozorňuje v deníku Daily Mail emeritní profesor chirurgie Michael Baum z University College London. Podle něj je rozšířený názor, že homeopatie nemůže uškodit, hluboký omyl. Jako příklad uvádí nespavost, kterou si mnoho lidí nechává léčit homeopaticky. Nespavost přitom může být příznakem deprese. Ta pokud není adekvátně léčena, může skončit sebevraždou.

Důkazem, že se homeopatie stále více blíží magii je i samotné složení jednotlivých cukrových kuliček. Mezi nejabsurdnější preparáty patří tzv. Lac humanum, Lac maternum a Lac caninum. Tyto přípravky se získávají z mateřského mléka člověka a psa. Existují ale také přípravky z mléka delfinů, koní a lvů. Jak se mléko od těchto zvířat získává, jsem ale nikde nenašla. Podle homeopatů jsou přípravky z mléka vhodné pro situace související s tématy závislosti a nezávislosti, potravy a jejího nedostatku, špatných pocitů a rozporu mezi přirozenými instinkty a fungováním v lidské společnosti.

Konkrétně esence Lac humanum nebo také maternum je vyráběno z mateřského mléka devíti žen, vždy tři jsou v různé fázi kojení. „Základním problémem tohoto léku je nedostatečná inkarnace způsobená vážnými vnitřními příčinami, jako je strach akceptovat fyzický stav, obava z obtížnosti našeho úkolu během této inkarnace, stesk po astrálním světě, nepřijetí dítěte jeho rodiči na začátku těhotenství nebo strach z odpovědnosti za nový život. Nedostatečná inkarnace způsobuje, že si daná osoba není vědoma své pravé identity; její energie není vyrovnaná a může být lehce narušena energií jiných osob i okolními energiemi,“ popisuje na svých stránkách homeopatkyně Ing. Barbora Mašková.

Homeopat MUDr. Alexandr Ivaniv vyjmenovává případy, kdy lze z úspěchem použít psí mléko: „Profúzní (mohutné) vytékání mléka. Menstruace přerušovaná, často s jasně červenou krví. V době perody (i krátce před začátkem) často nastupují nemoci z nachlazení směrem ke krku. Kašel před i během perody. Také vypouštění plynů z pochvy. Slabá dysmenorrhoea (bolestivá menstruace). Gonorrhoea (kapavka). Leukóza (leukémie). Onemocnění vaječnicků. Syfilis. Hnisavé rány, vředy v děloze, důsledky vakcinace.“ Pokus, který lékař provedl, údajně prokázal, že preparát může mít vedlejší účinky v podobě napětí prsů u žen, které ovšem zmizí při menstruaci, a jako další vedlejší efekt sny o hadech.

Zbývá už jen dodat: Abrakadabra.

JSEM SPIKLENEC NEBO IDIOT?

Čeněk Zlatník

Už víte, že veškerá „školní věda“ je kolosálním spiknutím? My všichni, vědci, učitelé, publicisté atd. jsme prý vědomě nebo nevědomě jeho součástí, jsme potlačovatelé pravdy a svobody. Čestnou výjimkou mají být ti, kdo spiknutí odhalují.

Dr. Ing. Hans-Joachim Zillmer (*1950) je německým knižním autorem s náležitou vědeckou erudicí. Na knižním obalu čteme, že povoláním sta-

vební inženýr je uveden v „Who's Who in Science and Engineering“ a „Who's Who in the Word“, dále byl nominován jako mezinárodní vědec roku 2002 a jako člen New York Academy of Sciences. (Blednuvší závistivci pomlouvačně tvrdí, že jde o notoricky známé pocty a členství, jež lze bezproblémově zařadit či koupit.)

„Po desítkách let podvodů je nyní v hlavách lidí pevně zakotvena teorie, na jejíž oprávněnost se ze setrvačnosti a pohodlnosti nikdo neptá...Shromážd-

dili jsme velké množství faktografického materiálu a empirických skutečností z celého světa, které dokazují jedině: evoluční teorie je pseudověda s nedoloženými hypotézami, která se opírá o vědecké padělky... Bomba vybuchla – je to šok pro paleontology a evolucionisty, neboť jejich vědecké disciplíny jsou od základu otřeseny...

V tomto duchu píše Zillmer jednu knihu za druhou. Jako „literatura faktu“(!) vyšlo česky v Knižním klubu pět titulů: *Darwinův omyl* (2001, 2008), *Dinosauri od A do Z* (2004), *Omyly v dějinách Země* (2005), *Kolumbus přišel jako poslední* (2006) a *Evoluce - podvod století* (2006).

Chcete-li si některou z těchto knížek přečíst kvůli tréninku skeptického ducha, nebude to snadné. V knihkupectvích bývají rozprodány, v knihovnách rozpůjčeny. Zájem o ně chápeme: což jsme sami nepocítovali již ve školních škamnech, jak věda potlačuje naši svobodu?

Cílem Zillmerových knih je (převážně importovaná) snaha racionálně zdůvodnit „biblický kreacionismus“, který hlásá, že ve shodě s biblí je Země stará pár tisíc let, druhy živočichů a rostlin byly stvořeny jako neměnné a rozhodující geologickou událostí byla biblická potopa. Donedávna se zdálo, že biblický kreacionismus je historickou kuriozní pseudovědou, že byl nahrazen „vědeckým kreacionismem“, jehož moderní koncepce „intelligent design“ (ID) se o Bohu nezmiňuje a proti vědě se (zdánlivě) nestaví. Ožívování biblického kreacionismu lze vysvětlit politickým neúspěchem protagonistů ID, kteří nedocílili zařazení kreacionismu do školní výuky v USA. Snaha obejít První dodatek ústavy USA nebyla úspěšná, navzdory nasazení intelektuálních sil i vydatné podpory prezidenta J.W.Busha.

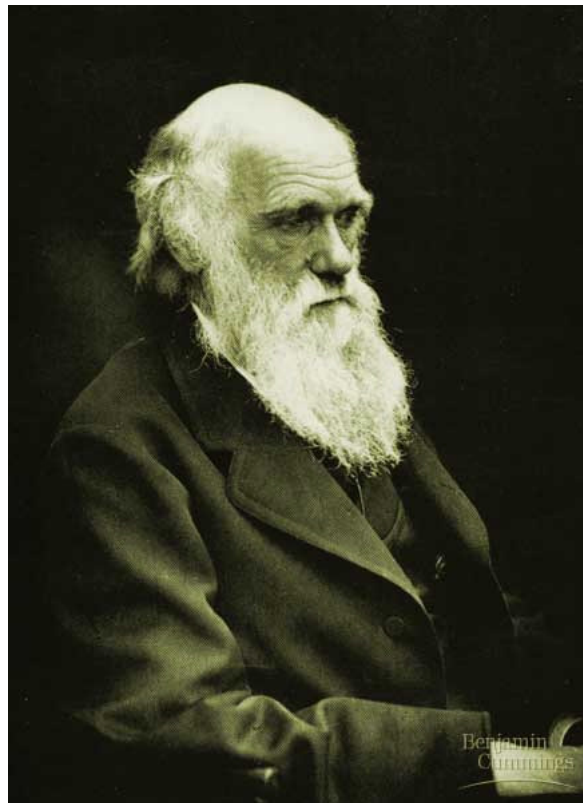
Zillmer napadá věrohodnost evoluční teorie i jiných disciplín „školní vědy“ na více frontách:

1) Spontánní evoluce života prý není možná, neobešla by se bez nadpřirozených zásahů, „zdůvodněných“ v rámci ID nevysvětlitelnými vývojovými skoky, chybějícími mezičlánky, tzv. kambriickou explozí, výskytem nereduko-

vatelné složitosti a dalšími argumenty. Nebudu je tu blíže komentovat, jsou v našem klubu známé - jejich přehled a vyvrácení uvádí zvl. studie J.Heřta *Kreacionismus, Věda kontra iracionalita 4*. (Postesknou si, že kreacionisté zacházejí se Stvořitelem, jako s nějakou onucí. Býval odpovědný za každou bouřku, později natahoval a ošetřoval vesmírný orloj a teď má asistovat při vzniku „molekulárního motorku“ nebo oka u nějaké žouzele. Jen On sám ví, s čím se na Něj američtí evangelikálové přístě vytasí. Militantní ateisté tohle neradi vidí, neboť přicházejí o důstojného soupeře.)

2) Alternativní výklad geologických dějů. Mnohametrové sedimenty se prý neukládají miliony let. Stačí k tomu kratičká doba přírodní katastrofy, jakou byla nedávná erupce vulkánu Mt. St. Helens. A jakou spoušť musila způsobit samotná biblická potopa! Rovněž fosilizace (zkamenění) pozůstatků života nebo ztvrdnutí sedimentů má být záležitostí několika málo let, katalyzátorem procesů má být blíže neurčené elektromagnetické záření nebo elektrický proud.

3) Nálezy vyvracející „školní“ představy o vývoji Země a života. Zde je náš autor zvláště „doma“, uvádí desítky zpráv o takových nálezích, kdy např. jistá dáma našla uvnitř kostky kamenného uhlí (dle školního počítání staré kolem 300 milionů let!) zlatý řetízek. Jako doklady jsou citovány zprávy tištěné ve starých nebo současných novinách i časopisech, dokonce vědeckých. (Existenci senzáčních zpráv nezpochybňuji, autorovy rozsáhlé citace pramenů mohou být v pořádku.) Mnohé objevil Zillmer sám při úspěšném pátrání po stopách koexistence člověka s dinosaurami (žili v druhohorách, asi před 200 miliony lety!) Neutuchajícím objevným cestováním a psaním o fantastických nálezích připomíná Zillmer Dänikena. K vyvrácení evoluční teorie chybí drobnůstka - aby jediný ze stovek podobných nálezů byl nade vše pochybnost doložen. Ale jak by mohl, když vědeckí spiklenci tyto důkazy soustavně ignorují a ničí? Naštěstí něco zůstává zachováno u spolehlivých

Charles Robert Darwin

soukromníků, včetně samotného autora. A ti vědí své.

Představme si na okamžik, že některý ze Zillmerových nálezů je spolehlivě doložen a vývojová teorie tím falsifikována. To ovšem znamená falsifikaci řady přírodovědeckých disciplin, které jsou s vývojovou teorií i samy mezi sebou navzájem propleteny. Vystává otázka, jak se mohla vnitřně rozporná, invalidní věda stát základem úspěšné technické civilizace. Nezbylo by, než opustit příjemnou představu vesmírné harmonie a uznat, že Všemohoucí se nám předvádí jako Zlomyslný. To je podivné, dosud takový nikdy nebyl.

4) Zillmer vytýká spiklenecké „školní vědě“ další prohřešky. Přírodovědecké datování pomocí radioaktivních prvků nazývá „sázkou do loterie“. Věda prý podceňuje roli elektřiny při geologických událostech jako je tvorba ložisek ropy. Autor spekuluje o elektrogravitaci, čímž jasněji předbíhá vývoj fyziky. Vadí mu, že věda neuznává morfo-genetická pole R. Sheldrakea, nebo že odmítá parapsychologické fenomény. To by snad stačilo.

H.J. Zillmer není v hlásání biblického kreacionismu zdaleka osamocen. Kupříkladu za rok 2008 udělil SISYFOS Bronzový Bludný balvan občanskému sdružení Maranatha za velkorysou organizaci pseudovědeckých přednášek a za vydání kreacionistické knihy W. J. Veith: Genesis konflikt (2008).

Jiný příklad. V dubnu roku 2009 došlo k mediálnímu rozruchu poté, co spisovatel a publicista Petr Hájek (*1951) vystoupil na semináři Centra pro ekonomiku a politiku s příspěvkem „*Já z opi-ce nepocházím*“ (www.cepin.cz). Z náboženských důvodů Hájek odmítá evoluční teorii a píše o ní: „*Tato mystifikace ... probíhá již bezmála sto padesát let. Nejpozději od roku 1864, kdy T.H.Huxley použil poprvé termínu „darwinismus“, je tato ideologie instalovaná do mozků stále většího počtu lidí od kolébky do hrobu... Toto zčásti implicitní a zčásti explicitní spiknutí máme ostatně příležitost pozorovat ve „zmutované podobě“ denně v médiích takřka v přímém přenosu... Nešlo a nejde o nic jiného, než odtržením člověka od jeho přirozených kořenů získat „lidský materiál“ pro sociální manipulaci. A mnozí skuteční vědci v této hře dnes nevědomky hrají, řečeno Leninovým slovníkem, roli „užitečných idiotů“.*“

Podle Hájkovy knihy *Smrt ve středu (Dokořán, 2009)* proniká spiknutí nejen vědou, ale i politikou a zejména médií. Není ale nakonec spiklencem sám Hájek, který se pohyboval v médiích a nyní ve vysoké politice?

Ve zmateném, spikleneckém světě jsme s naší sisyfovskou racionalitou v koncích. Zbývá otázka, zda jsme spiklenci nebo idioti.

BÁJEČNÝ MARKETING PSEUDOVĚDY

Ludmila Hamplová

Oblbnout novináře je snadnější než si myslíte. Stačí několik cizích slov, kterým nikdo nerozumí, a silné přesvědčovací schopnosti. Když budete obzvlášť šikovní, získáte na svou stranu i státní úřady.

Preparát PhytoChi byl v polovině ledna představen novinářům. Ačkoliv je na trhu už devět let, teprve nyní se o něj o něj začala více zajímat média. Podle informací výrobce jde o produkt snoubící tradiční čínskou medicínu a nejmodernější technologie. Jen pouhý výčet pozitivních účinků na lidské zdraví by byl nekončejší, stejně jako soupis chorob, které léčí. Ovšem pozor, výrobce sám přiznává, že jeho „zázrak“ nenahrazuje léčbu, ale pomáhá při ní. Přiznám se, že i já jsem se nechala zlákat a vyrazila na tiskovou konferenci s podtitulem: Nová komplexní moderní technologie pro kontrolu kvality tradičních léčiv Phyto-True a její první využití v Evropě pro klinické testy herbál-

ního 16-ti složkového tonika PhytoChi vyrobeného na principech tradiční čínské medicíny. Už jen pozvánka byla ověřena osobami s vědeckými tituly a název zněl více než slibně. A tak jsem vyrazila.

ČT sedla na lep

Představení preparátu se konalo v luxusním prostředí Top hotelu v Praze. Dorazilo na něj zhruba dvacet novinářů z různých médií, včetně České televize a Mf Dnes. Na ně čekal tým propagující PhytoChi v čele s jeho tvůrcem profesorem Albertem Y. Leungem, který se věnuje výzkumu čínských bylin a je zakladatelem společnosti PhytoTechnology Laboratories. Dalšími odborníky byli lékaři MUDr. Peter Bednarčík, CSc. a doc. MUDr. Pavel Hlúbik, CSc. z Fakulty vojenského zdravotnictví Univerzity Obrany, a Ing. Daniela Winklerová z Centra laboratorních činností-Státní zdravotní ústav. Ještě byli pozvaní prof.

Ing. Jana Hajšlová, CSc. z Ústavu chemie a analýzy potravin-VŠCHT, prof. MUDr. RNDr. Vilém Šimánek, DrSc. z Ústavu lékařské chemie a biochemie-Universität Palackého. Ti se ovšem omluvili a nedorazili. Zřejmě netuší, že udělali moc dobře. Zastoupili je ale Ing. Václav Tomek, ředitel plánovaných klinických zkoušek a současně jednatel firmy prodávající preparát PhytoChi a MUDr. David Kostka, MBA, ředitel úseku zdravotní politiky, pojišťovny Metal Alliance. Ta v současnosti svým pojištěncům nabízí slevy při nákupu přípravku.

Hned na úvod tiskové konference zahltili přítomní vědci novináře spoustou cizích slov a nesrozumitelných vět. Cituji z tiskových materiálů: „Technologie Phyto-True je kombinací nejrůznějších metod - tradiční, botanické, chemické, fyzikální, biologické, genotypové. Vzhledem ke své komplexnosti umožňuje vyrobit ryzí a řádně charakterizovaný Reprezentativní rostlinný referenční/výzkumný materiál, který lze později reprodukovat pro další výzkum a výrobu. Tím nově dává základ k zahájení skutečně vědeckého klinického testování bylinných směsí.“

Technologie Phyto-True by měla být komplexním systémem pro kontrolu kvality a jakosti. Dokonce by pomocí ní mělo být možné zjistit, zda výrobce jakéhokoliv bylinného přípravku nepodváděl při jeho výrobě a zda byly dodrženy všechny zásady tradiční čínské medicíny. Jak to přesně technologie dokáže, však nikdo z přítomných odborníků nevysvětlil. Pouze chrlili cizí slova prokládána vychvalováním zcela revoluční technologie, která dokáže odhalit podvodníky na trhu s potravními doplňky. Phyto-True je dokonce tak perfektní, že využití této metody plánuje Státní zdravotní ústav. Jak ale konkrétně chce technologii použít, se novináři nedozvěděli. Vše je zatím v jednání. Do doby konání tiskové konference se nikdo ze Státního zdravotního ústavu nedozvěděl, jak přesně technologie funguje. Už tak málo ale stačilo, aby se zpráva o nové technologii dostala do zpravodajství České televize a ústav veřejně sliboval spolupráci s výrobcí údajně zázračného léku.

Doposud se potravinové doplňky, mezi které patří i výrobky odkazující se k tradiční čínské medicíně, testují pouze na bezpečnost. Zjednodušeně řečeno, nikdo nezkoumá složení výrobků, jejich účinnost nebo vliv na zdraví člověka, jedině, co se ověřuje je, jestli přípravek není jedovatý. Zavedení technologie Phyto-True do běžné praxe Státního zdravotního ústavu, který oblast potravinových doplňků dozoruje, by podle propagačního týmu bylo naprosto zásadní změnou. Zajímavé ovšem je, že i když je technologie tak úžasná, v zahraničí ji žádné státní orgány ve své praxi nevyužívají. Česko by tak mělo unikát, těžko říct, zda li chotivý.

Otestujeme zázrak

Výrobce preparátu se tedy rozhodl jeho účinky ověřit v klinické studii u nás. Důvod pro volbu bylo to, že se u nás přípravek už devět let úspěšně prodává! Na testování se má podílet Univerzita obrany, konkrétně MUDr. Peter Bednarčík, CSc., a doc. MUDr. Pavel Hlúbik, CSc. Už ale volba odborníků je krajně podezřelá. Doktor Bednarčík je totiž spjat s jiným údajně zázračným preparátem Ovosan. Za něj onkologicky nemocní utráceli tisíce korun a doufali, že je zachrání. Jeho účinky se v žádné studii nikdy neprokázaly. Přesto za Ovosanem lékař stojí a dále jej doporučuje pacientům. V Lidových novinách (13.3. 2009) jej doporučoval těmito slovy: „Ano, Ovosan není posvěcen klinickou studií, experimenty a vývojem, který u léků trvá zhruba 10 let a stojí kolem tří čtvrtě miliardy dolarů. Potřebujeme však skutečně drahé léky, abychom se vyléčili? Musí být vědecky zdůvodněno i to, co na mnoha pacientech zkrátka a dobře funguje? Naše prababičky věděly, že hlíva ústříčná je dobrá na revma, ač netušily proč. A když to obrátíme – dnes jíme od rána do večera věci, o jejichž složení nemáme ani potuchy. Věříme reklamě a chemické hatmatilce na obalech.“

Pozadu ale nezůstal ani druhý odborník, docent Hlúbik. Ačkoliv právě on má zodpovídat za klinické zkoušky, nebyl schopen říct, jak přesně budou probíhat. Zatím se prý pracuje na metodice. Zkoušek by se mělo účastnit 500 dobrovolníků a měly by trvat 4 měsíce. Během krátké doby by se mělo prokázat, že přípravek PhytoChi má preventivní účinky proti diabetu II. typu a vysokému cholesterolu. Jenže i laikovi je jasné, že k prokázání preventivních účinků jakéhokoliv látky, je nutné klinické zkoušky trvající minimálně několik let nebo dokonce desetiletí. Během čtyř měsíců se nedá prokázat prakticky nic. Další závažným nedostatkem studie je, že chce zkoumat více chorob současně. To není dost dobře možné. Vždy musí být vybrána zcela homogenní skupina pacientů s jednou nemocí. Navíc, provádění klinických zkoušek u potravinových doplňků nikdo nekontroluje. Pod dohled Státního ústavu pro kontrolu léčiv spadá pouze testování léků. Potravinovým doplňkům nelze podle SÚKL přisuzovat vlastnosti týkající se prevence, léčby nebo vyléčení lidských onemocnění nebo na tyto vlastnosti odkazovat. Celé testování je tak nejspíš jeden velký podvod.

Nejabsurdnější ovšem je, že ačkoliv je klinická studie teprve ve fázi příprav, jsou dopředu známé její výsledky. Ředitel klinických zkoušek Ing. Tomek je shodou náhod současně jednatelem společnosti Phyto-CZ, s.r.o. a tak se s novináři podělil o předpokládané výsledky. „Musím přiznat, že 99% uživatelů na sobě pozoruje pozitivní účinky,“ řekl. Pokud se účin-

ky preparátu prokážou, jakože skutečně prokázány budou, bude to znamenat doslova revoluci v medicíně. Díky PhytoChi bude možné předcházet závažným civilizačním chorobám jako je diabetes II. typu, vysoký krevní tlak nebo rakovina. Na tyto sliby se nechal zlákat i zástupce zdravotní pojišťovny Metal Alliance. Ta dokonce uvažuje, že by přípravek zcela hradila. Zatím spolu s Všeobecnou zdravotní pojišťovnou nabízí slevu při nákupu přípravku.

Tisíce děkovných dopisů

Přípravek PhytoChi jako potravinový doplněk ve své podstatě nemůže nahrazovat léčbu léky. Přesto mu výrobce přisuzuje takřka zázračné účinky. V internetové poradně, kterou na webových stránkách společnosti Phyto-CZ provozuje MUDr. Bednarčík, se čtenáři vždy dozví, že preparát nenahrazuje léčbu. Současně ale lékař dodává, že preparát některým uživatelům pomůže natolik, že už žádnou léčbu nepotřebují. Za příznivý vývoj jejich zdravotního stavu pochopitelně může PhytoChi, nikoliv léky. Pozitivní zkušenosti potvrzují i sami uživatelé. Mezi nimi i léčitelka, která dříve hledala bylinky pro své zákazníky individuálně, což už nyní nemusí. „PhytoChi působí nejen vnitřním užíváním, ale i samotným přikládáním lahvičky k tělu. Mám to vyzkoušeno v nekonečné řadě případů. Pomáhám tímto elixírem nejen lidem, včetně dětí i velmi malých, ale i zvířátkům.“ PhytoChi prý zachránilo život jejímu kocourkovi poté, co skončil v mordě vlčáka. Stačilo jej obložit třemi lahvičkami přípravku a zvíře se zázračně postavilo na nohy.

Společnosti Phyto-CZ ale nestačí pouhý prodej přípravku. Ve snaze zajistit si vyšší zisk, nabízí svým klientům i školení ve vlastní vzdělávací akademii. „Cí-

lem vzdělávací akademie je profesionálně a poutavě jednoduchou formou přesvědčit občany, aby začali činit užíváním PhytoChi kroky k ochraně svého zdraví. Naše motto je: Naučte se s námi rozumět svému zdraví. Naším zájmem je, aby lidé přestali být závislí jen na lécích a na vlastním osudu, ale aby lidé přistupovali aktivně ke svému zdraví,“ stojí na webových stránkách společnosti. Absolventi akademie získávají certifikát „lékařem sám sobě“. Navíc získávají doživotní slevu na přípravek PhytoChi. Místo 1160 Kč za jedno balení, které vystačí zhruba jeden měsíc, zaplatí 756 Kč. Inu nekupte to. Výrobce ale varuje, výrobek je účinný pouze tehdy, užíváte-li ho dlouhodobě. Jakmile s užíváním přestanete, váš zdravotní stav se pochopitelně zhorší.

KANADŠTÍ SKEPTICI PROTI ALTERNATIVNÍ MEDICÍNĚ

Ludmila Hamplová

Asistence u porodů, menší chirurgické zákroky, předepisování léků i léčba vážných onemocnění, to všechno mohou v Kanadě dělat zastánci přírodní medicíny. Jedno je však překvapivé, mají k tomu požehnání vlády.

Nejrůznější šarlatáni mají v Kanadě zelenou. Jejich praxi vyhledává stále více lidí v naději, že se uzdraví. K překvapivému kroku se nyní rozhodla vláda v provincii Ontario. Dala „doktorům přírodní medicíny“ právo předepisovat veškeré léky. Homeopati tak smějí předepisovat třeba opiáty. Fakticky tak staví šarlatánství na stejnou úroveň s medicínou založenou na důkazech. Kanadští skeptici proti tomuto plánu mar-

ně protestují.

V pěti kanadských provinciích (Britská Kolumbie, Manitoba, Nové Skotsko, Ontario a Saskatchewan) mohou „doktoři přírodní medicíny“ běžně vykonávat svoji praxi. Dokonce jsou místními vládami považováni za rovnocennou alternativu k medicíně založené na důkazech. V Britské Kolumbii a nyní i v Ontariu, mají tito „lékaři“ právo předepisovat svým klientům léky a vykonávat menší chirurgické zákroky. Samozřejmostí ve všech zmiňovaných provinciích je poskytování služeb v oblasti gynekologie, porodnictví. O plné právo nahradit péči lékaře se snaží i některé české porodní asistentky, avšak zatím bez úspěchu.

Britská Kolumbie jde v začleňování alternativní me-

dicíny do systému nejdále. Podle kanadského zpravodajského serveru CBC News znamenalo posílení vlivu „doktorů přírodní medicíny“ zásadní posun pro pacienty, kteří si nyní mohou lépe zvolit svůj způsob léčby. „Rostoucí role porodních asistentek, registrovaných zdravotních sester a doktorů přírodní medicíny znamená pro Britskou Kolumbii zlepšení zdravotní péče a nabídnutí více možností pro pacienty,“ uvedl ministr zdravotnictví provincie George Abbott. Nadšený je pochopitelně Christoph Kind, prezident Naturopathic Association. „Nyní máme oprávnění spolupracovat s lékárnami. Bude to také lepší pro spolupráci s dalšími poskytovateli zdravotní péče, včetně praktických lékařů. Podle mě to zlepšuje péči o pacienty,“ uvedl.

Žádné důkazy, taky důkazy

„Jednoho dne jsem šel na kouzelnické představení. Kouzelník pracoval s energetickými poli, odstranil toxiny z mého žaludky a dal mi léky, popravdě neobsahovaly nic. Později vytáhl recepty a předepsal mi skutečný lék a poslal mě domů. Zdá se vám to divné? Ontarijská vláda podporuje jiný druh kouzelnictví – přírodní léčbu - tím, že dává „lékařům“ právo předepisovat léky,“ kritizuje rozhodnutí vlády aktivní skeptik a lékárník Scott Gavura. Sám považuje povolení práva předepisovat léky za velmi nebezpečné, dokonce si myslí, že jde o přímé ohrožení Kanadčanů a jejich zdraví. To ovšem s požehnání kanadské vlády. Absurdní? Reálné!

Bohužel pro pacienty neexistují jediné důkazy o účinnosti tzv. přírodní medicíny (homeopatie, akupunktura, tradiční čínská medicína, reiki a další pseudo-vědecké metody). Paradoxně tyto nevědecké způsoby léčby jsou v Kanadě považovány za zcela rovnocenné medicíně postavené na důkazech. To i přesto, že základní myšlenka přírodní medicíny plave na vodě a vychází z magického myšlení. Člověka údajně ovlivňují různé energie a rozhodují o jeho zdravotním stavu. Podstatou přírodní medicíny tedy je vyrovnání různých energií. Děje se tak pomocí nejrůznějších terapií, které nemají vědecký základ. „Prakticky cokoli může být považováno za „přírodní“, nikdo nehodnotí účinnost léčby, ani její bezpečnost. Například homeopatie funguje jen díky placebo efektu, přesto ji příznivci přírodní medicíny považují za základ své práce,“ upozorňuje Scott Gavura. Podle něj je absurdní, že se i dnes nechávají lidé léčit na základě vlivu planet a znamení.

Ačkoliv se odborníci na přírodní medicínu sami nazývají doktory, opravdovými lékaři zpravidla nejsou. I když i zde se najdou výjimky. Přírodní medicínu v Kanadě provozují absolventi nejrůznějších škol, fakult a kolejí. Není příliš překvapivé, že ani jedna z

těchto vzdělávacích institucí není spojena s žádnou univerzitou, lékařskou fakultou nebo nemocnicí financovanou z veřejných peněz. Na rozdíl od opravdových zdravotníků se tito „odborníci“ nemusí dále vzdělávat ani projít praxí v nemocnici. Například na Alternative Medicine College of Canada se studenti vzdělávají v homeopatii, aromaterapii a bioenergiích.

Pomáháme ministerstvu

Přírodní medicína má v Kanadě velkou váhu. Kanadská asociace přírodních doktorů (Canadian Association of Naturopathic Doctors) se na svých internetových stránkách chlubí celou řadou úspěchů. Už od roku 1955, kdy asociace vznikla, ovlivňuje práci celostátních úřadů i vlád jednotlivých provincií. V současnosti pracuje v celé zemi 1150 „doktorů přírodní medicíny“ a dalších zhruba 150 jich každý rok ukončí studia. Současně je Kanada zemí, kde se vzdělávají alternativci z dalších zemí, zejména USA a Evropské unie.

Velmi zajímavý je krátký text na stránkách asociace seznamující pacienty a potenciální klienty s přírodní medicínou. Jak lékaři, tak „doktoři přírodní medicíny“ mají prý prakticky stejné vzdělání! Základní rozdíl ale je filosofie, se kterou přistupují ke svému pacientovi. „Doktoři přírodní medicíny“ se zajímají o celého člověka, včetně jeho životního stylu a emocionálních aspektů, které by mohly ovlivnit jeho zdravotní stav. Navíc nepoužívají invazivní způsoby léčby, ale zásadně čistě přírodní metody. Lékaři naopak léčí jen příznaky nemoci, nikoliv skryté příčiny a používají agresivní metody léčby, včetně chirurgických zákroků.

„Přírodní medicína je postavena na pevných základech vědění, které je předáváno už po staletí. Nyní se naše znalosti rozšiřují a my více využíváme vědu,“ stojí na stránkách nadace. Jejich autoři jsou dokonce tak sebevědomí, že dokonce tvrdí, že se celá Evropa léčí hlavně přírodně. Je to prý účinnější. Navíc „doktoři přírodní medicíny“ jsou lépe vybaveni a vzděláni pro pomoc pacientům, které ohrožuje moderní způsob života. Zásadně neléčí jen nemoc samotnou, ale celé hluboké kořeny jejích příčin. Jejich péče je natolik kvalitní, že ji uznávají i úřady několika kanadských provincií a považují ji za rovnocennou medicíně postavené na důkazech. Dokonce některé zdravotní pojišťovny svým klientům proplácejí návštěvy u „doktorů přírodní medicíny“.

Kanadská asociace se pravidelně vyjadřuje k otázkám veřejného zdraví. Zcela jednoznačně se staví proti očkování proti rakovině děložního hrdla, které je prý zbytečné. Stejně tak je chybou nechat se očkovat proti chřipkovému viru H1N1. „Máme k dispozici mnoho dobře provedených epidemiologických studií, které ukazují vliv homeopatik v prevenci a léčbě chřipky,“ upozorňuje asociace.

Těžký život skeptika

Kanadští skeptici jsou celkem pochopitelně ze situace ve své zemi zoufalí. Přijetí zákona umožňujícím „doktorům přírodní medicíny“ předepisovat léky se jim nepodařilo zabránit. Vyhrála údajná svoboda volby. Podle vlády provincie Ontario je nezbytné, aby si pacienti mohli zcela svobodně vybrat zdravotní péči a stejně tak mají mít „doktoři přírodní medicíny“ volný přístup do systému zdravotnictví. „Přiznejme si pravdu. Není to o svobodě volby. Jde jen o to použít legislativní nástroje k tomu, aby se alternativní medicína stala rovnocennou s medicínou postavenou na důkazech,“ varuje kanadský skeptik Steve Toms, šéfredaktor jednoho z kanadských skeptických serverů. Tlak skeptiků na vládní orgány byl bohužel marný. Skeptici se obvykle dozvěděli, že nepřejí pacientům, aby si mohli svobodně vybírat, jak se budou léčit.

Kanadští skeptici se mimo jiné obrátili i na americkou skeptickou nadaci James Randi Education Foundation (JREF) s prosbou o pomoc. Upozorňovali zejména to, že „přírodní medicína“, aniž by musela procházet náročnými klinickými zkouškami, je běžně uznávána. Pacienti navíc často nejsou schopni rozpoznat rozdíl mezi tím, zda jsou léčeni opravdu účinnými metodami nebo jen neúčinnými preparáty. Navíc se často mylně domnívají, že přírodní rovná se bezpečný a vyzkou-

šený. Tato víra mívá často fatální následky. Paradoxní ale je, že zastánci přírodních metod nyní v Kanadě mohou předepisovat chemické léky, včetně antibiotik nebo opiátů.

„Pokud tomu správně rozumím, tak když se přestěhuji do Kanady a prohlásím se za specialistu na homeopatii nebo reiki, mohu předepisovat narkotika? Věděl jsem, že je kanadská vláda plná hlupáků, ale netušil jsem, že je to horší než v USA,“ reaguje na stránkách JREF jeden z čtenářů.

RECENZE: ANTROPOLOGICKÝ SLOVNÍK

Jiří Heřt

Nedávno, právě před Vánocemi dostala česká veřejnost překvapivý dárek, monumentální výkladový „Antropologický slovník aneb co by mohl o člověku vědět každý člověk“ s podtitulem „S přihlédnutím k dějinám literatury a umění“, dílo prof. Jaroslava Maliny, kolektivu z Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně a z dalších českých univerzit a ústavů AV ČR. Slovník vydalo Akademické nakladatelství CERM Brno s podporou řady institucí i jednotlivých sponzorů. Na zpracování hesel se podílelo 170 odborníků z nejrůznějších vědeckých disciplín. Je to svého druhu ojedinělé dílo, které zachytilo široké spektrum hesel z mnoha vědeckých oborů, které se zabývají člověkem jako jedincem i lidstvem jako celkem, v jeho současnosti i minulosti. Má se tak stát integrální databází poznatků, jichž bylo dosaženo v oblasti věd o člověku, společnosti a kultuře. Kniha má vysvětlit, „Odkud jsme? Jací jsme? Kam jdeme?“, což vystihuje dobře záměry autorů, i když budoucnost lze jen těžko odhadnout extrapolací dnešních znalostí.

Slovník najde jistě široké uplatnění. Každému může sloužit jako zdroj poučení o všech tématech a problé-

mech, které se týkají člověka, ale díky vysoké odbornosti výkladu jej mohou použít jako základní zdroj vzdělání i studenti antropologie, právě tak jako odborníci z jiných odvětví. Autoři se rozhodli vydat slovník nejen v knižní, spíše ukázkové podobě, v dokonalé grafické a typografické úpravě se skvělými a vtipnými obrázky Vladimíra Renčína, ale i na internetu, kde je slovník umístěn v plném rozsahu s více než 20.000 hesly a rozsáhlou bibliografií. Mimořádně cenné je, že **slovník je na internetu zpřístupněn bezplatně na adrese <http://is.muni.cz/do/1431/UAntrBiol/el/antropos/index.html>**. Tímto velkorysým gestem se autoři a nakladatelství přihlásili k mezinárodní iniciativě za podporu otevřeného přístupu k vědeckým poznatkům v duchu Berlínské deklarace z roku 2003, kterou doposud podepsaly bezmála tři stovky světových univerzit a prestižních vědeckých institucí (za Česko zatím AV ČR a GA ČR); tím se zařadili k průkopníkům myšlenky Free Online Scholarship.

Slovník se tak stává snadno dostupným pramenem bohatých informací, který v ČR nemá konkurenci. Významem se mu jen přibližuje anglofonní Wikipedie,

nikoli její česká mutace, která je zatím torzem, navíc se značně nespolehlivými informacemi, a ani slavná encyklopedie Britannica, která je v její plné podobě zpoplatněna.

Slovník se zabývá antropologií v celém jejím dnešním rozsahu, tedy antropologií biologickou – fyzickou, sociální i kulturní. Takový je dnes záběr antropologie, která se stává vědou syntetizující poznatky mnoha jiných dílčích vědních oborů, jako je anatomie, fyziologie, evoluční biologie, paleontologie, archeologie, historie, etnologie, etnografie, religionistika, sociologie a mnoho jiných. Objem poznatků o člověku, jeho vývoji, tělesné stavbě, variabilitě jeho typů, o jeho chování, rituálech, sexualitě, manželství, o způsobu bydlení a zajišťování obživy, o technologiích a organizaci společnosti, ale i o kultuře, kterou člověk vytváří, je nesmírný a zřejmě do detailu nezvládnutelný i v tak velkém díle jako je předkládaný slovník. Autoři se proto rozhodli pro nestandardní způsob zpracování, týkající se výběru hesel a rozsahu jejich zpracování. Tématům známým, dobře zpracovaným jinde věnovali méně místa než heslům zdánlivě okrajovým a dosud zanedbávaným.

To samozřejmě představuje určitý problém. Některá hesla jsou podle mého názoru příliš stručná, některá dokonce chybějí, jiná naopak jsou rozvedena do značných podrobností, třeba i s dlouhými beletristickými vsuvkami. Zajímavé je, že autoři rozšířili tematický záběr o oblasti z dějin literatury a umění, aniž by to zdůvodnili. Chápeme-li takto široce sféru antropologie, pak bychom stejným právem mohli zdůraznit a do slovníku zařadit detailně i hesla z jiných oblastí kultury, např. z dějin vědy, politiky, obchodu nebo techniky. Čtenáře proto může překvapit, že ve slovníku nejsou uvedeni např. nositel Nobelovy ceny Jaroslav Heyrovský nebo Otto Wichterle, zatímco jsou široce uváděni čeští básníci, spisovatelé i mnozí malí-

ři. Stejně tak budou možná někomu mnohá filozofická hesla chybět nebo budou příliš stručná, např. humanismus, holismus, redukcionismus nebo skepticismus. Jiná hesla jsou naopak nadbytečná, nebylo např. nutné zařadit téměř všechny lékařské syndromy, právě tak jako prakticky všechny anatomické termíny, všechna ligamenta a všechny arterie, ačkoli většina z nich nemá s antropologií žádnou souvislost. A rozsah jiných je zbytečně předimenzován, např. hesla „automobil“, který sice významně ovlivnil fungování moderní společnosti a tedy do rámce antropologie patří, ale není důvod pro široký popis jeho vývoje a značek ani pro rozsáhlou literární vsuvku.

Nás skeptiky může těšit, že je ve slovníku kvalitně vloženo mnoho termínů, které spadají do oblasti našeho zájmu, např. mystika, magie, mýtus, mantra, meditace, amulety a mnoho jiných. Prof. V. Mornstein pak obsáhle popsal, vedle jiných hesel, alternativní medicínu, pseudovědu i náš klub SISYFOS.

Nemyslím si však, že by mé drobné poznámky nějak snižovaly hodnotu slovníku. Vše v něm být, vzhledem k extrémní šíři dnešní antropologie, prostě nemůže, výběr i volba nevhodnější délky hesel musely být nutně subjektivní. Je jisté, že subjektivní je i můj názor a že odborníci z jiných disciplín mohou mít stanovisko právě opačné.

Podstatné je, že nyní máme k dispozici dílo, ve kterém lze najít množství odborně zpracovaných informací o všem, co se týká člověka. Nenajdeme-li hledané heslo, nevadí, internetová podoba slovníku umožňuje jejich snadné rozšiřování a doplňování v budoucnosti. A kdo své heslo nenajde, použije jiné zdroje. Ovšem žádný z nich není tak obsáhlý, tak aktuálně a odborně zpracovaný a tak snadno přístupný jako právě slovník prof. Maliny a jeho kolektivu.

PANORAMA, Z DRUHÉHO BŘEHU

CHEMTRAILS STÁLE OPAKOVANÁ PITOMOST

Petr Dvořák

Výrobci konspiračních teorií nás opakovaně a neúnavně zásobují „důkazy“ o tom, jak je lidstvo úmyslně zasypáváno tunami chemikálií, práškovaných z dopravních letadel za jakýmsi pochybnými účely regulace populačního vývoje, ovlivňování mysli a bůhvíčeho ještě. Údajně za tím vším stojí spiknuté vlády, jejichž jedinou touhou je ovládnout lidstvo zblblé v důsledku posypání baryem nebo jinou chemikálií.

Doposud nebyl podán žádný vědecky podložený důkaz této myšlenky. Jsou to pouze domněnky, kterými bůhví proč někdo straší důvěřivé spoluobčany. Soudný člověk dnes nevěří na hejkaly, klekánice, bludičky, čarovné prameny v lese, že děti nosí čáp, a neměl by věřit ani v existenci chemtrails. Za starých časů se strašilo kouzelným chromým psem, čarodějnicemi (tam to mělo jaksí dost tristní důsledky), v novém věku byli konstruováni třídní nepřátelé (často dopadali stejně jako údajné čarodějnice), a dnes, kdy je v civilizovaných zemích nemožné někomu přisít vinu za zhoubu lidstva a poslat ho na hranici, a přinejmenším dost složitě dostat ho na šibenici, hledá se jiný

způsob nalezení nepřítele. Co je lidstvo lidstvem, vždycky bylo pátráno po domnělých nepřítelích; kdo chce psa bít, hůl si vždycky najde, takže nějaký ten zločinec nakonec nalezen byl a způsob jak ho usvědčit také. Nebudeme si ani dělat iluze, že tomu v budoucnosti bude jinak. Kdyby dnes byla vypjatější doba, nacházeli by konspirační teoretici daleko tučnější sousta a politických vězňů by byly plné koncentráky a pak i hřbitovy. Bohudík je dnešní doba zrovna náhodou v nějakém klidnějším mezidobí a proto je potřeba hledat strašáky v něčem dostupnějším. Pozoruhodná je rychlost rozšiřování těchto narychlo spíchnutých teorií, založených na... Asi na ničem. Badatel zvedl zrak k obloze a zahlédl tam čáru za letadlem. Zdála se mu nějaká divná, třeba nějak pokroucená nebo podezřele dlouho trvající, a dospěl k závěru, že to není jen tak. Následovala level 2, kdy mu z toho vyplynulo, že čára bude tvořena práškem, sypaným z vysoko letícího letadla. Level 3 potom dává odpověď na to, kdo za tím stojí a proč to dělá. Badatel pak svoji teorii „hodil na papír“, tedy na internet, a díky jeho přístupnosti se tato dokonalá demagogie rozšířila jako padající kostky domina světem. Jelikož všechny tyto demagogické teorie nepotřebují žádné důkazy, ověření a potvrzení jinými experimentátory či teoretiky, jsou dosti primitivní a do hlavy vstupují poněkud snáze, než třeba rozbor Velké Fermatovy věty nebo kvantová mechanika (ovšem slovo „kvantový“ je natolik libozvučné a vědecky znějící, že si jej oblíbila kvanta kvalitních pavědců). Čekal bych každým okamžikem, kdy někdo přijde s vylepšenou teorií chemtrails, když zjistí, že množství chemikálií je kvantované. To se teprve lidstvo zabojí!

Písničkář Slávek Janoušek zpíval v jedné své smutné písni verš, jenž si můžeme stále připomínat: „Bojíme se jenom strašáků, nečeho z hlavy něčí, ale nepřivedou nás ke strachu doopravdická nebezpečí...“ Takže tak.

Položme si několik otázek, týkajících se chemtrails:

Proč by vlády používaly k oblbování svých poddaných právě takovýchto metod, když to může udělat tisíci jinými způsoby?

Bylo by možné utajit montáž obrovských nádob do dopravních letadel?

Dalo by se utajit plnění zmíněných chemikálií do letadel na letištích?

Našel se alespoň jediný pacient, u něhož nastala změna zdravotního stavu prokazatelně z důvodu posypání baryem nebo jinou zdravotně závadnou látkou z letadla?

Proč by se prášek shazoval z vysoko letících letadel, když by se kvůli výšce letu a vlivu atmosférického proudění ani nedostal k zemi?

Proč by se tajná akce dělala tak, aby to každý viděl?

Bylo chemické práškování už někdy potvrzeno někým z letectví?

Jaké množství prášku by se mohlo vejít do dopravního letadla? Bylo by ekonomické naložit letadlo např. 20 tunami prášku (tj. v celkovém efektu nula nula nic) a vypravit za drahé peníze letadlo na přelet?

Ale dost už toho. Můžeme jen litovat, že někteří lidé spotřebovávají svůj myšlenkový potenciál na vymyš-

lení hloupostí a nikoliv na užitečné věci. Kdyby totiž všichni mysleli tak, aby z toho byl užitek, už dávno běháme po Marsu.

Autor je meteorolog

CO ČEKÁ SVĚT V ROCE 2010? ESOTERICI MAJÍ JASNO!

Ludmila Hamplová

Vize bez záruky si vzala na mušku americká skeptická nadace James Randi Educational Foundation a přidala k nim svoje zaručené předpovědi věcí příštích.

Přelom starého a nového roku bývá již tradičně spjat s nejrůznějšími předpověďmi astrologů, věštců, kartářů a jiných duchovních osob. Nejinak tomu bylo i letos. Novináři mezi svátky těžko hledají nějaká poutavá témata, a tak sahají po ověřené jistotě v podobě předpovědi budoucnosti. Čtenářsky jde o velmi vděčný žánr a hlavně příprava takového článku nikdy nezabere moc času. Není nutné informace ověřovat, protože jistotu v budoucnost nemůžete mít nikdy.

Věštby významných událostí příštího roku se nevyhýbají ani americkým médiím. Ty nejpřekvapivější a nejabsurdnější vybrala americká skeptická nadace James Randi Educational Foundation. Esoterická společnost Psychic Source (Duchovní pramen), která sama sebe považuje za „nejstarší a nejrespektovanější duchovní službu v USA“, vydala celý přehled událostí roku 2010, který poskytla americkým médiím. Za esoterickou společností se skrývá tým „odborníků“ v oboru astrologie, numerologie, výkladu karet a dalších duchovních disciplín. Své předpovědi nabízí proto, aby lidé všeho věku mohli nalézt stabilitu ve svém životě. „Nežijeme v době, kdy se lidé dívají do nového roku s očekáváním překvapení. Naopak vyžadují nějaký pevný bod v nestabilním světě a musí si uvědomit, jestli zprávy jsou dobré, špatné nebo neutrální. To pro ně může mít obrovskou hodnotu,“ uvedla Maryanne Fiedler, ředitelka marketingového oddělení společnosti Psychic Source.

Ale zpět ke konkrétním předpovědím. Podle esoterické společnosti má americká ekonomika to nejhorší za sebou a čeká jí pomalý růst. Náklady na bydlení vzrostou o 30%, zejména v lukrativních oblastech jako je Florida. Internet nabídne nová pracovní místa a zažije nárůst jako nikdy před tím. Jen na okraj, nemusíte být ekonomický expert nebo duchovní osoba, abyste podobné předpovědi dali dohromady. Esoterici se ale pouští do dalších vizí. Podle nich zasáhne New York extrémně sněhová vánice a v oblasti mezi severní Kalifornií a Mexikem dojde k zemětřesení.

Obama terčem atentátů

Nejbohatší nabídka předpovědi pro rok 2010 nabízí vědma Nikki. Ta se specializuje především na celebrity a jejich soukromí. Celkem předpovídá pro každý rok více než 200 událostí. V loňském roce se podle svých slov splnilo celých 7(!) z jejich předpovědí. Naopak nedošlo k teroristickým útokům v Kodani, Oslu, ani Torontu. Kupudivu ani žádný meteorit nespádl na území Ruska, neode-

hrál se žádný výbuch na Eiffelovce a ani nebyly ukradeny britské královské klenoty. Zřejmě pro úspěch svých loňských předpovědí některé z nich přesunula i do letošního roku. Nikki se nejvíce bojí o amerického prezidenta Baracka Obamu. „Obávala jsem se o něj už dlouho, ale teď kolem něj vidím velmi tmavou auru. Může se stát terčem atentátu, vlastně dvou,“ uvedla vědma pro kanadský deník National Post. Nikki ale také předpovídá, že některé z měst jižní Ameriky zažije útok gigantických netopýřů. Je tedy velmi pravděpodobné, že americký prezident přečká tento rok ve zdraví. Připouští to i sama vědma. „Věštcí mají problém s časovým zařazením. Je to druh tajemství, proč se některé věci přesně stanou a jiné ne,“ dodala. Zajímavý rok čeká i americké celebrity. Britney Spears zpěvačka topící se v alkoholových a drogových skandálech se konečně znovu stane hvězdou. Páru Brad Pitt a Angelina Jolie nelze prý předpovídat svatbu, nicméně spolu zůstanou hodně dlouho. „Sňatek není na pořadu dne. Cítím, že spolu zůstanou. Mezi nimi je silné sexuální a duchovní pouto,“ uvedla věštkyně Julianna Suranyi pro australský zpravodajský web Couriermail.com.au. Krátce po začátku roku se ale i v seriálních médiích začaly objevovat informace o tom, že se hvězdný pár rozchází a přemýšlí, jak si rozdělit společný majetek. Sama věštkyně se živí tím, že své předpovědi nabízí online. Zákazníci jí e-mailem pošlou své dotazy a ona jim zpět odešle odpovědi ve formátu mp3. Podle svých slov funguje tak, že svým klientům sděluje to, co cítí. Plně svým vizím věří.

Pozor na peníze a sex

Internetový magazín New York Press přišel pro letošní rok s novinkou, kromě věstců se obrátil na odborníci v oblasti astro-sexuologie Kiki. Ta předvídá, že se finanční situace všech lidí začne v tomto roce výrazně zlepšovat. Smůlu ale mají lidé narození ve znamení Lva, Štíra nebo Panny. Ti sice budou chudí, ale o to lepší budou mít sexuální život. Sama Kiki se považuje za zakladatelku oboru astro-sexuologie, což není nic jiného než klasická astrologie se zaměřením na vztahy a sex.

Svoji předpověď budoucnosti nabídli ale i skeptici z nadace James Randi Educational Foundation. „Předpokládáme, že Sarah Paulin (pozn. autora někdejší kandidátky na americkou více-prezidentku) řekne něco hloupého a Angela Merkel bude den ode dne vypadat hůř,“ uvádí na svých stránkách. Se svými předpověďmi se přidávají i samotní příznivci nadace: „Mnoho národů bude stále řízeno hlupáky. Cena ropy poroste. Věštcí se budou pořád mýlit, přesto se jim bude dařit vydělávat na lidské hlouposti,“ píše skeptik skrývající se pod nickem Bláznivý vědec. Další skeptik předvídá svoji vlastní smrt. „Když budu rychle jezdit autem, plavat mezi žraloky a hodně kouřit, tak určitě zemřu, ne?“, píše Zoroaster, který předpokládá, že by si jej věštcí měli zařadit na seznam plánovaných úmrtí.

2012: KONEC SVĚTA! UŽ ZASE?

Leoš Kyša

Je to všude. Vycházejí o tom knížky, natočil se hollywoodský trhák, jednou za čas na nás tohle datum

vykoukne z novin a časopisů a na internetu jsou o něm milióny stránek. Vypadá to, že se celý svět zbláznil do své vlastní apokalypsy, která nastane 21. prosince roku 2012.

Tohle datum konce světa už je ve světové veřejnosti dobře známé. Nyní hlavně díky katastrofickému filmu, díky němuž se podařilo na masové hysterii okolo roku 2012 vydělat i hollywoodským studiím. O tom, kde se vzalo, už si také povídají i děti v mateřské školce. Snad jen pro připomenutí - v tento den skončí třináctý, závěrečný, cyklus mayského kalendáře (jeden cyklus má 144 000 dní). Vzhledem k tomu, že mayská civilizace je už hezkých pár století vinou nájezdníků - Toltéků, Aztéků a později Španělů minulostí, nemuselo by nikoho trápit šlendriánství jejich astronomů, kteří byli líní počítat na víc než třináct cyklů a museli by dnes svůj kalendář reformovat, třeba přidáním dalších cyklů.

Jenže v kombinaci s jakousi zvláštní představou, že kdyby dávno byli lidé chytřejší a moudřejší a znali různá mystická a magická tajemství (kupodivu i přesto umírali hladem či na dnes banální choroby a dožívali se o polovinu méně let než my) a podivnou lidskou fascinací katastrofami a tragédiemi, přičemž konec světa je vážně úžasná katastrofa a tragédie, povstal kulturní fenomén, který se bude stupňovat, dokud nebude 22. prosince 2012 a dokud potom zase nějaký fluta nepřijde s nějakým novým koncem světa (stanoveným třeba dávnými šamany jihoafrického kmene Bongo Bongo), ze kterého budeme moci zase šilet a mít to podivné mrazení v zádech, protože co kdyby to byla pravda?

Konec světa po husitsku

Při pohledu na lidskou historii je skutečně vidět, že lidstvo prostě konec světa fascinuje. Jediný problém spočívá v tom, že stále nepřichází. A přitom už byl stanoven a očekáván nejméně tisíckrát.

Nejstarší dochovaná předpověď o bezprostředním konci světa pochází z období okolo roku 2 800 před naším letopočtem a byla zapsána na asyrské hliněné tabulce. Mimo jiné obsahuje i tato slova: „Naše země se v těchto dnech zvrhává. To jsou známky, že se svět rychle blíží ke konci. Úplatkářství a korupce jsou běžné.“

Počátkem našeho letopočtu vzniká nejznámější kniha popisující apokalypsu - Zjevení Janovo, která se později stala součástí biblického Nového zákona. Zjevení nestanovuje nějaké konkrétní datum, přesto se na dlouhý čas stane prubířským kamenem těch, kteří datum stanovovat budou.

Jedněmi z prvních, o nichž to dnes víme, jsou Montanisté, stoupenci křesťanské sekty založené mužem jménem Montanus z města Artabanu ve Frýgii. Montanisté věřili, že roku 155 se vrátí Kristus, Syn Boží, a v jeho očekávání si vybudovali základnu v centrálním Turecku. Ježíš sice nepřišel, ale sekta přežívala ještě dlouhá staletí po Montanově smrti.

Jedním z prvních přesných datumů apokalypsy byl 25. duben 970, kdy počtáři ze západoevropského království Lotharingie věřili, že v bibli našli důkazy, podle nichž konjunkce jistých svátků předpovídá přesný den konce světa. Byli jenom jedním z širokého počtu kultů, které se vy-

nořily před koncem prvního tisíciletí a panický strach z nového letopočtu přetrvával ještě více než třicet let po roce 1000, protože se mnozí obávali, že by konec světa mohl nastat tisíc let po ukřižování Krista a ne po jeho narození. Rok 1000 na mnoha místech křesťanského světa proběhl tak, že lidé v očekávání konce světa přišli do kostela, kde se o půlnoci začalo zvonit a čekali až se objeví první události popsané v Janově Zjevení. Většinou se k ránu zklamaně rozešli do svých domovů.

Na rok 1284 stanovil konec světa dokonce papež Inocent II., který očekával druhý příchod Krista. Předpověď získal součtem vzniku muslimské víry a přidáním satanského čísla 666.

Experti na konec světa se nacházeli (a stále nachází) i v českých zemích. Například dodnes známá postava z učebnic literatury a dějepisu kazatel Jan Milíč z Kroměříže typoval začátek konce světa (příchod Antikrista) na dobu po roce 1360. Antikristem měl být podle něj císař Karel IV. a tak není divu, že si šel načas v této době sednout do vězení. Skutečnými apokalyptiky našich dějů ale byli husité. Třeba táborita Martin Húska, který se vytasil se 14. únorem 1420. Husitská revoluce mimo jiné vypukla z důvodu očekávání konce světa. Lidé věřili, že je společnost ve velké krizi a při brzkém konci světa budou zachráněni jen ti, kteří žijí podle husitských pravidel. Proto také zakládali komunity, přičemž z nejznámější z nich vzniklo město Tábor. Když konec světa nepřišel, rozhodl se Jan Žižka s apokalyptiky v hustiských řadách vypořádat. Šlo hlavně o sekty pikartů (Žižka se přičinil o upálení padesáti z nich, načež srovnal se zemí i jejich lesní pevnůstku Ostrov u Hamru nad Nežárkou) a adamitů, proslavených vyznáváním nahoty, kteří se vypuzeni z Tábora usídlili na několika místech v okolí Lužnice. Na jaře 1421 s nimi Žižka také skoncoval a mnohé z nich předal ohni.

Potopa nepřišla

Další povedená předpověď konce světa vycházela na 1. únor 1524, kdy skoro dvacet tisíc lidí zpanikařených předpovědí skupiny londýnských astrologů opustilo své domovy a uteklo na vyvýšená prostranství. Očekávali totiž druhou potopu světa, která měla začít na Temži. Tento rok jako příhodný pro konec světa ostatně vypočetli už v roce 1499 němečtí astrologové.

Rok 1666 přitahoval předpovědi konce světa díky tomu, že obsahoval číslo zjevené v bibli jako satanovo znamení. V moderní historii konců světa přibývalo, hlavně díky různým náboženským sektám a skupinám. Tak třeba na rok 1881 předpověděli konec světa milovníci záhad a pyramid. Datum objevili prý díky kombinaci různých čísel týkajících se Velké pyramidy. Na tento rok předpověděla apokalypsu i uznávaná anglická vědma Matka Shiptonová.

Na rok 1914 předpověděli konec světa Svědkové Jehovovi. Do roku 1975 stanovili datum apokalypsy ještě osmkrát.

Rok 1967 byl pro apokalyptiky velmi plodný. Tak například zakladatel sekty Chrám lidu Jim Jones, hlava Církve sjednocené reverend Moon i George van Tassel, který měl informaci od mimozemšťanů, s nimiž měl čilé kontakty, ti všichni tvrdili, že toto bude poslední rok v lidské historii.

Čím více se blížíme k současnosti, tím více se objevuje předpovědi konce světa. Třeba rok 1988 stanovili jako definitivní autoři bestselleru *Pozdě, velká planeto Země*, kterého se prodalo

lo přes třicet miliónů kusů po celém světě, Hal Lindsey a C. C. Carlson. Datum objevili údajně v bibli z níž interpretovali jednu pasáž, která měla údajně naznačovat, že se Kristus vrátí čtyřicet let po vzniku státu Izrael.

Rok 1997 byl rokem Hale-Boppovy komety a přinesl desítky předpovědi konce světa. Nejtragičtější dopadly předpovědi vůdců sekty Nebeská brána, jehož 39 členů spáchalo hromadnou sebevraždu, která se stala dosud největší hromadnou sebevraždou v dějinách USA. Příslušníci sekty věřili, že v ohonu komety je skryta kosmická loď, na niž se jejich duše dostanou právě díky sebevraždě. Ostatně při průletu Halleyovy komety okolo Země v roce 1910 také několik skupin očekávalo konec světa. Jedné sektě dokonce musela policie násilím zabránit v obětování panny.

Následující dva roky byly také nabitě různými předpověďmi konce světa. Hlavně v souvislosti s blížícím se koncem druhého milénia křesťanského letopočtu. Třeba Chon Ming-čchen, guru tchajwanského kultu Pravá cesta, prohlásil, že přesně ve 12:01 severoamerického času 31. března 1998 oznámí Bůh prostřednictvím všech televizí svůj návrat.

Konce světa avizovali nedávno i čeští sektáři. Ivo A. Benda guru sekty Vesmírní lidé, kamarádící se s mimozemšťany z Plejád, hlavně jejich krásným velitelem Aštarem Šeranem, věštil na polovinu devadesátých let lidstvu zhoubu a katastrofy globálních rozměrů. Zachránit se měli jenom jeho věrní, které měli evakuovat právě mimozemšťané.

Na rok 1994 stanovil konec světa i psychopatický guru Parsifal Imanuel, občanským jménem Jan Dvorský. V tento rok měly svět postihnout katastrofy a měla se dokonce do moře potopit část Itálie. Na jejím zbytku měla povstat Tisíciletá říše vedená právě Dvorským, kde budou moci přežít jenom jeho věrní a zbytek světa měl postupně podlehnout zkáze a upadnout do zmaru a temnoty.

Rok 2012 je ještě docela daleko, ale netěšte se. Je možné, že milovníci katastrof se dočkají už mnohem dříve. Na listopad roku 2010 totiž legendární slepá bulharská věšt-kyně Baba Vanga předpověděla začátek třetí světové války.

Český klub skeptiků
SISYFOS

16.3.2010 udělil

BLUDNÉ BALVANY

2009

V kategorii jednotlivců

zlatý Bludný balvan

Petr Hájek

za odhalení darwinistů-marxistů a levíčáckých opic, z nichž
naštěstí nepochází

stříbrný Bludný balvan

Ing. Josef Schrötter

za rozvíjení a propagaci psychotroniky a za osobitou
léčiteckou aktivitu

bronzový Bludný balvan, ex aequo

Václav Jilek a Václav Blažejovský

za budovatelské úsilí při tvorbě stavebně-historických
artefaktů, jež dosud v české kotlině chyběly

V kategorii družstev

zlatý Bludný balvan

Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky
za podporu a financování „Zařízení pro usnadnění detekce osob
za překážkou“

stříbrný Bludný balvan

BIOMED CZ, s.r.o. a doc. RNDr. Roman Kubínek, CSc.
za průlomový přínos k rozvoji všeléčící biorezonanční terapie

bronzový Bludný balvan

Sympatie, s.r.o.

za vytrvalý boj s finanční krizí pomocí psychotroniky, magie a
homeopatie

Více se dozvíte v příštím čísle

Přednášky z cyklu Věda kontra iracionalita v roce 2010

Konají se tradičně v budově Akademie věd ČR v Praze 1,
Národní třída 3, v sále 206 od 17:00 hodin. Po přednáškách
následuje diskuse.

Středa 17.3.2010

RNDr. Josef Smolka, CSc.: Lékaři a mocní tohoto světa

Středa 28.4.2010

Doc. MUDr. Oldřich Vinař, DrSc.: Mozek, jazyk a psychika

Další termíny - středy:

19.5. , 15.9. , 20.10. , 10.11. , 15.12.

- ⌘ Zpravodaj Sisyfos - neperiodický bulletin občanského sdružení SISYFOS - Českého klubu skeptiků, člena evropského sdružení ECSO (European Council of Skeptical Organisations) a světového sdružení CSI (Committee for Skeptical Inquiry). Zapsán do evidence tisku MKČR pod číslem MKČR E 11208
- ⌘ Kontaktní adresa Českého klubu skeptiků: Věra Nosková, U studánky 18, 170 00 Praha 7
e-mail: lano@centrum.cz
- ⌘ číslo účtu: 4444444444 (10 čtyřek) kód banky 2010
- ⌘ Adresa na internetu: <http://www.sisyfos.cz>
- ⌘ Zpravodaj Sisyfos, číslo 1/2010 - vyšlo v březnu 2010.
Editor: Leoš Kyša. Redakční rada: Čeněk Zlatník, Lenka Příbylová, Věra Nosková, Zdeněk Jonák.
- ⌘ Grafická úprava: Filip Příbyl
- ⌘ Tiskárna VS Praha-Pankrác www.sweb.cz/vstisk/
- ⌘ Příspěvky do Zpravodaje SISYFOS posílejte na adresu: Leoš Kyša, Višňová 579, Milovice 289 24. Lze též zasílat na e-mail: Leos.Kysa@seznam.cz